

⁶¹ Asinus in praxi jud. §. 2. n. 9. in princ. nam in iis quæ à jure sunt determinata, non licet arbitri, ut optimè latè per Thomam Sanch. de marim. lib. 1. disp. 16. n. 4.

Et facit, quia in edito debet competens terminus assignari ad comparendum, alias si vel petens collationem, nimis brevem editi terminum procuraverit, ne deveniat ad plurimum notitiam; institutionem irritam esse; probant Innocent. & Abb. in c. cum olim de cans. poss. & proprie Ripa in c. cum M. Ferrariensi. n. 10. de constitutionib. Marc. Ant. Cuch. lib. 4. i. sti. majorum tit. 4. n. 41. Sequitur noster Perez de Lara in tract. de ann. & Capell. lib. 2. c. 10. & n. 44. & seqq. ubi invehit in Prælatos, qui edita beneficiorum, maximè Parochialium brevi tempore claudunt, forsan dum cupiunt, aliquibus beneficia conferre, cùm ex hac nimis festinatione forma juris non satisficiat, in dñi ejus intentioni, directè contraveniat, contra text. in l. tutor qui repertorium, §. tutor, ibi, debuit enim partibus suis fungi, non quidem præcipiti festinatione; & ita vidi declaratum in hoc almo tribunali supremo appellationi esse deferendum hac de causa, quoniam processum fuit ad provisionem cuiusdam beneficii curati, proposito edictorum termino 6. dierum quia cum provisio nulla fuerit, & irrita, executionem, effectum non merebatur ac propterea justa fuit declarata delatio, & repositio.

⁶⁴ Sed quid dicendum, an examen & concursus factus ante lapsum terminum edictorum sit nullus? In quo respondeatur affirmative, ut optimè disputat, & resolvit plures decisiones Rota Garcia, de benef. hinc inde adducens in 9. p. c. 2. n. 26. cum plurib. seqq. quia et factus contra formam Concilii d. c. 18. ver. transacto, ibi, transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinentur, &c. & cùm loquatur per Ablativum absolutum, conditionalem dispositionem reddit, l. à testare, ff. de condit. & demonst. & sic irrita erit, ne per præventionem unius, ali⁹ supplantentur, secus si postea ali⁹ non compareat, Ricc. in tract. Eccles. concursus dec. 4. 20. per tot.

Et quidem merito, quoniam ubi forma præcisè ser-⁷⁴ vari non potest, sufficiet actum facere per æquipollens, & eo modo quo possit, Aymon. conf. 12. num. 2. & conf. 177. n. 5. cum aliis infinitis congregatis per Tiraq. de legib. combini. gl. 6. n. 32. & 69. Flam. Paris. de resig. benef. lib. 7. q. 5. n. 19 Rom. conf. 3. 3. n. 5. Roland. à Valle conf. 8. 1. n. 2. 5. & seqq. lib. 1. & conf. 3. c. n. 3. lib. 5. Alciatus in l. n. 41. de liberis & postib. nam Concilium loquitur cum præsupposito, quod examinatores Synodales existant, ergo cessante hoc præsupposito cessat ejus dis-⁷⁵ positio, ut notat in l. mancipia C. de servis fugit. & ibi gl. & Fulgo. & Salic. n. 2. Decius conf. 10. num. 2. Ruin. conf. 5. in fin. lib. 3. & conf. 8. 3. num. 5. lib. 5. Socin. junior conf. 15. 4. n. 22. lib. 3. & quia quando constitutio inducit novam formam, & illa de facto non potest observari, veluti quia non adsunt personæ, vel qualitates requisi-⁷⁶ ta, sufficit quod actus fiat eo modo quo prius fieri poterat, c. quia propter, & ibi Abb. post Joan. And. in conf. 26. n. 12. lib. 2. & in conf. 1. num. 11. de elect. Aymon. conf. 12. num. 2. cum seqq. quam ratione sequuntur Riccius & Matesc. ubi proxime.

Et ex his apparet, quod cum ipsi examinatores ex⁷⁶ Conc. & motu proprio Pii V. sint approbandi scientia, moribus, & vita, eorum deputatio debet fieri nominatim, & de personis certis non autem in genere; puta Prior, seu lectores talis monasterii, Canonicus Do-⁷⁷ctoralis, vel Magistralis, ac Penitentiarius, ut non comprehendantur etiam successores, tanquam personæ incertæ, in quibus non potest cadere approbatio à Concil. Trid. & motu proprio, ut contra Ledesnam in summa 2. p. tract. 7. c. 1. concl. 7. circa tertiam difficultatem, optimè resolvit Nic. Garcia ubi a. 3. 3. 3. cum seqq. & nota, quia jam de facto dubitari vidi & de pluribus questionibus super ipsiis examinatoribus, vide eundem, ibi a. 4. 2. cum multis seqq.

Hinc est, quod examen & approbatio in concursu requiritur necessariò pro forma ad provisionem Parochialis Ecclesiæ, ut constat ex d. Trid. & Bulla Pii V. ibi, præsertim in examine per concursum faciendo, &c. & decretiv. Sancta Congregatio super illis verbis (Episco-⁷⁷ po faciendo, &c.) Concil. Trid. d. c. 18. superius ad ducta n. 56. & iterum per ipsam Congregat. super illis verbis (subreptitæ esse censeantur) ita: Examen omnium in Parochialibus per concursum vitiat collationes, & in provisiones Parochialium Ecclesiæ factas post publicationem Concilii Trid. ab ordinariis absque examine per concursum nullas, sed prædicta Parochialis

chiales ita collatæ vocant, &c.) etiam oppositori quantumcumque, & etiam notoriè docto non potest Episcopus beneficium conferre, sed tenetur omnimodo subire concursus servare, quem is oppositor omnimodo tunc dicuntur necessaria, Rebus. in praxi. tit. de collat. n. 1. Petrus Gregor. de benef. c. 3. 9. n. 3. Petrus dec. 190. n. 3. lib. 3. & dec. 2. 5. lib. 2.

Deinde cum Concilium Trid. noviter illam certam formam inducat, præcisè & specificè servandam, ex e. cum dilecta ubi latè Fel. de resig. c. si cuidam sacerdotali de prebēdis, lib. 6. Paris. conf. 12. n. 47. & conf. 15. n. 23. vol. 2. Rota dec. 13. n. 2. de concess. preben. in novis, & dec. 8. de dolo & contum. in novis; ita quod si minimo deficiat forma, nihil actuū dicuntur, & totus actus corruit, latè Fel. ubi proxime n. 10. Moheda dec. 17. n. 1. de causa poss. & propt. Decius conf. 5. 32. n. 4. & 5. Tiraquell. de retract. convent. §. 4. gl. 6. nu. 3. i. cum seqq. Caputaq. dec. 2. 50. p. & dec. 14. 3. num. 3. p. 3. Mando in regul. 2. 7. q. 20. à num. 16. cum seqq.

Ac ideo præsentatio omni modo requiritur, ut fiat post concursum, cùm ex approbatis unus est præsens, tunc, quia qualitas adjecta verbo, vel participio, debet intelligi secundum tempus verbi, vel participi, l. in dilectis, §. extraneis ff. de noxal. l. ex facto ff. de vulg. & pup. c. si eo tempore de resig. lib. 6. & Lapus Abb. in c. si à sede de prebend. lib. 6. vers. tunc cum agitur, quem refert Cassiad. dec. 15. ante num. 1. de prebend. Mohed. dec. 2. 3. n. 1. divers. Gutier. conf. 1. n. 13. Azeved. in l. n. 8. 2. tit. y. lib. 6. recop. Et quia Concilium Tridentinum utitur verbis præteriti temporis ibi inter probatos ab examinatorebus) quare verba præteriti temporis præcisè requirunt confirmationem, & perfectionem actus, Bart. in l. hoc articulo nu. 2. de bared. infit. Bald. in l. fi. n. 14. G. de sententiis qua sine cert. Marsil. in conf. 102. n. 26. Chaffaneus in confuetud. Burg. nrbr. 1. §. 5. n. 12. Gratia in discept. foren. 2. p. c. 37. 2. n. 19. faciunt quæ latè Mascard. de prob. 2. tomo concl. 8. 4. n. 28. & suprà, ubi multos citat in propositionem.

Nec hæc qualitas, quæ à principio requiritur, sufficiet, si postea sequatur, l. si quis mihi, ff. de acquir. bared. l. fratres, ff. de panis, gl. in elem. ut hi verbo constitutis, de estate & qual. Decius post alios in c. post cessionem de præsentaverit, antequam sit ita ab examinatorebus approbatus in concursu, præsentatio erit nulla; nec ejus virtute facienda erit institutio ab Episcopo, tanquam minus legitime facta; nisi denuo iterum expresse vel tacitè fuerit præsentatus, postquam ipse sit intra terminum edictorum, seu re integra, oppositus, & inter cæteros descriptus & inter dignos approbatus. Imò institutio aliter facta irrita erit, quia quando institutio, seu collatio facienda, certo generi personarum, vel ex certi generis personis, quibus aliqua qualitas requiritur, sive jure, sive fundatione, vel alio quovis modo aliis facta, quam eisdem qualificatis, & ejusdem generis, erit nulla provisio ipso jure, ut puta, quando præsentari, aut conferri debeat beneficium naturalibus aliquis loci, seu clericis, & portionariis certa Ecclesiæ, vel filiis patrimonialibus, vel consanguineis fundatoriis, quia aliis facta irritatur, & est invalida præsentatio, ita expresse dicunt Card. conf. 48. Joan. Gurie. conf. 2. nu. 3. Aymon. conf. 6. 2. n. 5. Didacus Perez in l. tit. 5. lib. 1. ordin. vers. quod adeo procedit Azeved. in l. 14. tit. 3. n. 13. Cened. in collectaneis ad decretal. 8. 9. Nicol. Garcia de benef. 2. tom. 7. p. c. 15. n. 9. & suprà quoniam

84 harum qualitatum appositio, cum sit forma ipsius provisionis omnimodo servanda est in provisione, ita Rochus de Curte de jure patro. verbo honorificum q. 18. ad fi. Lamber. de jure pat. 3. p. 2. lib. q. 5. art. 4. n. 8. & 11. Covarr. in regul. peccatum. 2. p. §. 7. n. 5. Gut. Canon. q. lib. 2. c. 11. n. 37. Ovid. de benef. incomp. c. 2. 3. n. 13. 2. & c. 2. 4. n. 107. Perez de Lara de ann. & capell. lib. 2. c. 2. à Salgado de Protest. Reg.

Et comprobatur, nam appellatio à procuratore intertempore, quo caret mandato, non suffinetur, eti⁹ postmodum illud habeat sufficiens; nisi de novo alia interponatur, si sit intra terminum, secundum

communem opinionem, quam secuta est Rota per Achil. de Graffis decif. 10. alias 236. appellatio procurator. de appellat. fol. 101. Lancelot. de attenta. 2. p. cap. 12. 92 lim. 50. n. 2. 1. & 22. Scaccia de appell. quest. 5. a nu. 27. dicentes quod propterea talis appellatio non causaret attenta, redentes rationem: quia persona habilitas requisita tempore actus non sufficit quod interveniat post actum. Scaccia lib. 1. caus. civil. & crim. cap. 101. n. 32. in fin.

93 Et ita nova à patrono præsentatio, non solum potest fieri expressè, sed etiam tacitè, ut puta, si patronatus intra tempus aliquem actum fecerit per quem tacitè inductatur alia nova præsentatio illius, quem antea præsentaverat; juxta mirabilem Rotæ Rom. decisionem juris patronat. de anno 1588. coram Blanquero, ut testatur (aliud agens) Garcia de benef. 11. p. c. 3. num. 17. ut determinaverit, quod licet, resignatio facta absque patroni consensu sit nulla, tamen præsentatio facta à patrono ea de causa non valer, quia non addicatur 94 ius à resignante possessor, at eo mortuo, patronus continuans item cum resignatio, petens ut institutus ille à se præsentatus, hec prosecutio litis æquipollit novæ præsentationi facta in tempore, adeò ut excludat devolutionem.

95 Corrobatur etiam ex eo, quod dicit Salcedo, in add. ad Bernard. Diaz. c. 21. de illiteratis sub litera C. in fin. quod licet collatio beneficii illiterato facta, sit nulla, si tamen postea literas ille addiscat, & si qui contulit sciens, non penituit, intelligitur de novo tacitè conferre, & pristina collatio nova quadam collatione reviviscit, ex his quæ latè Fel. in cap. cum ex officiis, n. 37. de præf. sequitur Gonzal. de alternat. gl. 14. n. 46.

96 Hinc traditio possessionis beneficii facta ab habente potestatem conferendi, per necessarium antecedens inducit tacitam, & virtualem collationem, Puteus decif. 120. & decif. 125. lib. 5. Aquil. decif. 4. de præbend. Covart. lib. 3. variar. c. 16. n. 10. Caputq. decif. 8. 1. n. 5. p. 1. & Rebus. plures similes adducens casus de pacificis possesto. num. 12. usque ad 18. plenè Salva de benef. 3. p. q. 10. in princip. & n. 24. Rot. decif. 987. lib. 3. p. 3. divers. Gonzal. ubi proxime num. 45. & suprà, & gloss. 5. in princ. num. 54. docentes, quod collatio aut præsentatio potest fieri non solum expressè, sed etiam tacitè per aliquos actus, Garcia de benef. 11. p. c. 3. n. 17. ubi tacita præsentatione Marescot. latè variare soluto. lib. 2. o. 33. à n. 21. & suprà à princ. Alia etiam circa hanc questionem videnda sunt in fin. 6. p. c. 28.

98 Redeundo igitur ad nostrum propositum, à quo lapsi egredimur, ut scilicet concursus necessario requiratur pro forma in parochialibus jurispatron. Ecclesiastici, adeò procedit, ut quemadmodum in merè collatione, etiam reservatis sua Sanctitati, & in ejus mensibus vacantibus, vel aliàs reservatis, seu affectis illum possit facete in partibus, & in sua dicecesi quilibet ordinarius, non obstantibus regulis reservatoriis, ut expresse disponit item Concilium Trident. d. 18. c. 1. s. 24. de reform. ibi etiam si ipsa parochialis Ecclesia reservata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, &c.) & idem etiam disponit d. motus proprius Pii V. tenet Zerola verbo parochia §. 2. dub. 4. & 10. ac ita declaravit sacra Concilia congregatio, quam declarationem ad propositum referit Flami. Paris. de resig. benef. lib. 8. quest. 9. nu. 103. & ad literam etiam referit Hieron. Gonzal. in regul. de mens. gl. 6. num. 112. alia etiam declarationem facit ad idem eadem Sancta Congregatio, quam referit ad literam Anast. Germe. de indul. Card. §. quibusvis 11. 7. Flamin. Paris. suprà l. 10. q. 7. num. 12. ejus etiam meminit Nicolaus Garcia de benef. 9. p. c. 2. num. 154. hoc etiam sequitur Cech. de repub. cap. 12. de parochia n. 6. Marcus Anton. Genuenf. in præf. Archip. cap. 6. num. 1. Riccius statim citandus, Mares. lib. 1. variar. resolut. cap. 2.

Et in jure patronatus laicorum alia forma descrips. 105 ta est per Concilium, & dictum motum proprium, ut in vacazione talis beneficii absque concursu provisio fiat, cum postquam editum propositum est, intra tempus à jure concessum, præsentat patronus aliquem clericum, isque simpliciter (nullo alio admisso) examinandus est ab examinatoreis synodalibus, cui, si idoneus reperiatur, institutio facienda est ab Episcopo, ut disponit dict. Concil. Trident. d. cap. 18. s. 24. de reformatione verfic. quod si jus, &c. in hæc: Quod si jus patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono

de jure patron. Verall. decif. 40. 5. lib. 1. & Garcia & Gon-

zal. suprà, vide n. 137. Et respectu derogationis videndum Felin. in tract. 115 quando litera Apostolica amplia. 6. & lim. 3. Rochus de Curte de jure patroni verbo jure. nu. 15. Lamberti. p. 2. lib. quest. 9. art. 9. Covart. practicarum quest. d. c. 36. sub dicto num. 5.

Pro qua resolutione & illud facit quod in parochia 116 libis unitis cum aliqua dignitate æquè principaliter concursus in ejusdem dignitatibus provisione, omnimodo necessariis est, ut bene infert Nicolaus Garcia de benef. 9. p. c. num. 194. ex declaratione sanctæ Congregationis dicens: Examen concursus non est necessarium in dignitate, quæ parochiale perpetuò, & accessoriæ unitam habet: refert Anasta. Germe. de indul. Cardin. §. quibusvis num. 7. & 8. Lessius de repub. c. 3. 4. num. 8. Gonzal. gl. 5. §. 1. 13. gloss. 6. num. 162. quoniam unio facta æquè principaliter nihil noviter operatur, sed utrumque beneficium manet beneficium sicut erat, & quælibet Ecclesia in suo statu & honore remanet, & proprios redditus agnoscit, gauderque suis privilegiis, sed illud solum operatur, ut unus sit Rector utriusque, gloss. in cap. & temporis 16. quest. 1. & gloss. in c. 1. ne jede vacante, gloss. in Clem. per literas, de prob. & ibi q. 17. Cardin. Imol. à n. 15. Abb. n. 5. Bonif. à nu. 20. Caccialupi art. 2. nu. 2. & art. 8. q. 3. Petrus de Perusio cap. 1. n. 6. & c. 2. sub num. 3. Rebus. in præf. benef. tit. de unioni. n. 15. & tit. de vicariis perpetuis n. 3. Corraf. 4. p. n. 57. Mandof. regula 12. quest. 1. num. 4. & conf. 27. a. n. princ. Ojeda de benef. 1. p. 1. num. 2. & 8. & 2. p. c. 3. Gonzal. gl. 5. §. 7. n. 112. cum seqq.

Et hæc duo beneficia unita æquè principaliter si sint 117 in diversis Diocesisibus, vel aliàs diversis collatoribus spectent, in illorum provisione requiritur utriusque Episcopi, seu collatoris consensus, Abb. in d. c. 1. nu. 6. Caccialupi art. 1. num. 2. art. 8. quest. 3. Petrus de Perusio cap. 1. num. 6. Nicolaus Garcia de benef. 2. om. titulo de unioni 12. part. cap. 2. à num. 47. quod secus est quando in provisio beneficij, cui alterum alterius diocesis est unitum accessoriè, quia tunc sufficit consensus Eps. 118 copi beneficij principalis dumtaxat, Petrus de Perusio de revocatione unionis cap. 6. quest. 6. num. 4. Puteus decif. 433. lib. 2. & decif. 40. lib. 1. & decif. 15. lib. 2. p. 3. div. 119 Gonzal. suprà n. 24. quia non attendit natura, & qualitas beneficij annexi accessoriè, sed dumtaxat principali, ex authoribus superius allegatis, unitum alteri 120 principali, assumit ejus naturam, consuetudines, & privilegia, in d. c. temporis, & in d. c. 1. Petrus de Perus. c. 2. num. 10. & 6. Navarr. conf. 6. num. 2. & perdit propriam prærogativam, proprium nomen, ac titulus de beneficij extinguitur, ac supprimitur & de cætero denominatur à principali: optimè multa per Gonzal. d. gl. 5. §. 7. ex 121 n. 2. & Nicol. Garcia d. 12. c. 2. à princ. apud quos videre poteris multos, ac elegantes effectus, resultantes ex hoc, quod beneficia sint principaliter unita vel quando ac- 122cessoriè unum alteri.

Nofra autem superius dicta conclusio; ut in Paro- 123 chialibus juris patr. laicorum locum non habeat concursus, declaranda erit, ut intelligatur, quando patronus laicus unum dumtaxat præsentat, secus autem si præsentat plures, nam inter ipsos præsentatos, & non alios examen per concursum omnimodo faciendum est, & reperti idonei, sunt ab examinatoreis approbandi, & ex his approbatib. est unus idoneus ab Episcopo eligendus, ut Sacra Congregatio Concilii super d. c. 18. super veris. quod si juris patr. his verbis declaravit: Eveniente vacazione parochialium de jure patronatus laicorum, quando plures sunt præsentati, requiritur examen per concursum inter ipsos præsentatos tantum, ut ex his, qui peracto examine idonei ab examinatoreis renuntiati sunt, Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit, ad quod illum, & non